

VODU ŘEŠÍME TEĎ

**PIRÁTSKÁ
STRANA**

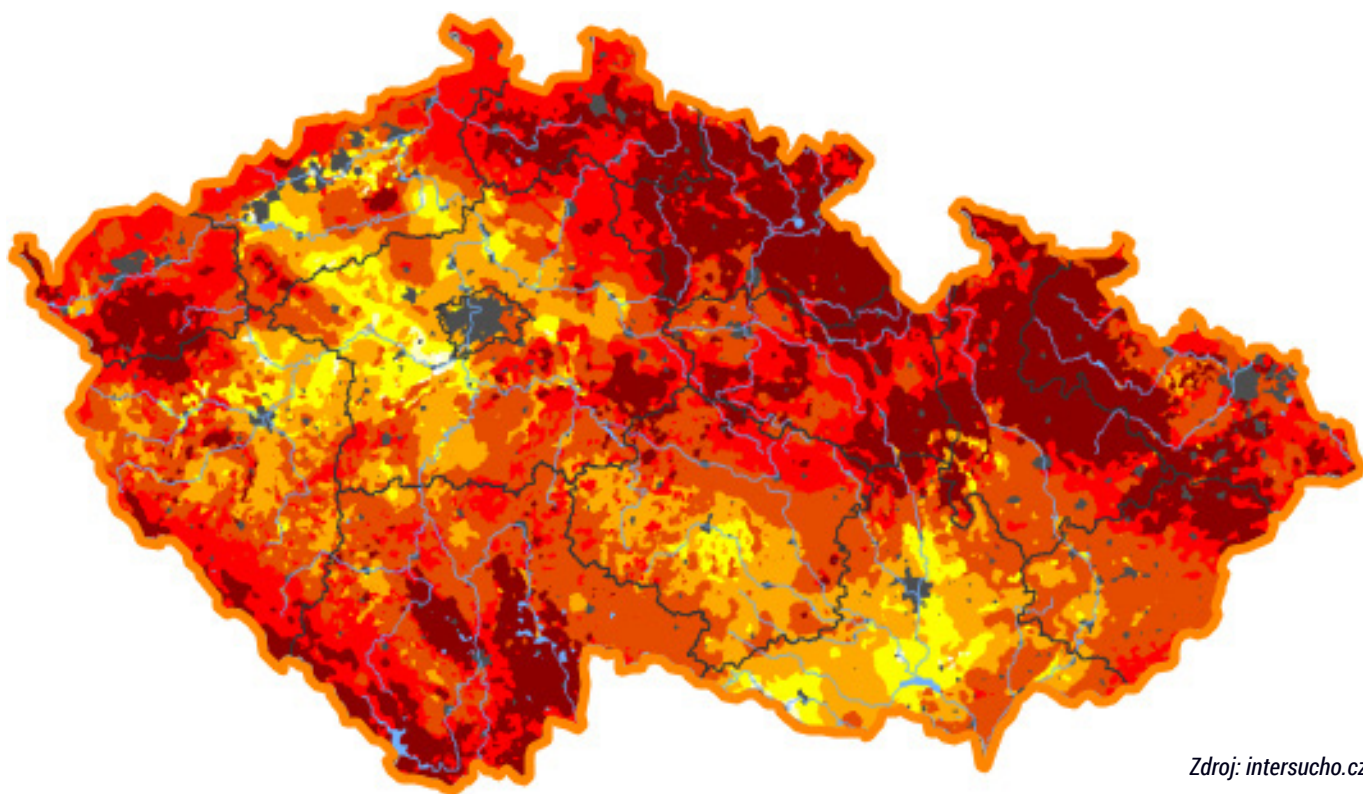
pirati.cz

VODU ŘEŠÍME TEĎ

Česká republika extrémním klimatickým výkyvům. Rychle postupující změna klimatu se na našem území projevuje obdobími sucha, přívalovými dešti a lokálními povodněmi. Piráti jsou si závažnosti tohoto problému dobře vědomi a chtějí situaci co nejdříve a nejefektivněji řešit.

PROČ EXTRÉMNÍ SUCHO DOPROVÁZÍ I PŘÍVALOVÉ DEŠTĚ A ZÁPLAVY?

Změna klimatu mění rozložení a intenzity dešťových srážek v rámci území a v průběhu celého roku. V důsledku stále rostoucí teploty dochází ke zvyšování výparu vody z krajiny. To má přímý vliv na snižování hladin podzemních a povrchových vod. Dopady klimatických extrémů prohlubuje špatné hospodaření s krajinou, protože vyprahlá půda není schopna vodu zadržet. Dobrá správa celé krajiny je tedy součástí odpovědi na projevy klimatické změny. Bez motivovaných hospodářů ale nelze odolné a zdravé krajiny dosáhnout. Náš cíl je proto spojit všechny klíčové hráče, pracovat se znalostmi a fakty a to vše ekonomicky udržitelným způsobem.

Zdroj: intersucho.cz

NÁŠ PLÁN PROTI SUCHU STOJÍ NA ČTYŘECH PILÍŘÍCH

DOSTUPNÁ A KVALITNÍ PITNÁ VODA

Vzhledem k poklesu hladiny podzemních vod nabývá na významu využívání vody povrchové (řeky, jezera a přehrady). Zásadní je ochrana všech vodních zdrojů, neboť jsou ohroženy kontaminací pesticidy, léčivy, sinicemi i lidskou činností. Musíme hledat nové vodní zdroje, investovat do technologií na úpravu pitné vody, správy a údržby vodovodů a kanalizací. Je nutné neplýtvat pitnou vodou na zalévání a jiné činnosti.

ZDRAVÁ KRAJINA

Zdravá krajina je pro boj se suchem i prevenci povodní naprosto zásadní. Musíme změnit náš přístup k jejímu obhospodařování, je třeba se zaměřit na zdraví půdy a její ochranou podmínit zemědělské dotace. Musíme vrátit krajině schopnost zadržovat vodu, vrátit do ní život a zastavit její nevratné ničení.

ŽIVÁ A UDRŽITELNÁ MĚSTA

Svůj podíl na změnách rovnováhy přirozeného vodního cyklu má také zastavěná krajina. Vybetonovaná území nejsou schopna dešťovou vodu zadržet a většina srážek spadlých ve městech či obcích odtéká rovnou do kanalizací. Důležité je proto efektivní územní plánování a tvorba projektů na podporu oživení zastavěné krajiny. Zeleň ve městě také snižuje efekt tzv. tepelného ostrova a tím pomáhá vytvořit příjemnější klima. Cílem České republiky tak musí být vrácení zeleně a vody do měst pomocí budování funkční modrozelené infrastruktury.

MOTIVOVANÝ HOSPODÁŘ

Úspěšná obnova krajiny musí být týmová spolupráce. Ke zdravé krajině se nedostaneme jenom omezeními a zpříšňováním. Je nutné pozitivně motivovat lidi, kteří v krajině hospodaří, a odstraňovat bariéry, které brání její obnově. Znamená to zbavit se nesmyslné byrokracie, papírování a kontrol, které nepomáhají ani lidem, ani krajině.

CO PŘINÁŠÍ NÁŠ PLÁN?

Nabízí soubor opatření pro hospodaření s vodou a klimaticky odolnou krajinu v České republice. Jde o kroky, které jsou zasazeny do třech časových úseků – co musíme dělat teď, co do konce roku a co v dlouhodobém horizontu.

1. CO MUSÍME ŘEŠIT TEĎ

DOSTUPNÁ A KVALITNÍ PITNÁ VODA

- ▶ Zajistit vznik **databáze obcí**, které mají problémy se zásobováním pitnou vodou, nastavit priority a **harmonogram jejich podpory**.
- ▶ Nastavit funkční a kapacitní **systém poradenství obcím** v oblasti zásobování pitnou vodou.
- ▶ **Uvolnit větší množství financí na poskytování podpory obcím** na vybudování nových zdrojů pitné vody a vodovodů.
- ▶ Zrevidovat stávající zdroje pitné vody a podmínky v jejich **ochranných pásmech** tak, aby nedocházelo ke znečišťování, zanést ochranná pásma do katastru nemovitostí.
- ▶ **Omezit užívání pitné vody** na zalévání a jiné činnosti.

ZDRAVÁ KRAJINA

- ▶ Zastavit projekty, které vedou k **rychlému odvádění vody** z České republiky. Zabránit nešetrným regulacím vodních toků a dalším krajinným úpravám, které vedou ke zhoršování jejího stavu. Proto vláda musí zveřejnit veškeré investice související s řešením sucha a vysvětlit koncepčnost a návaznosti na existující strategie.
- ▶ **Zajistit finance** pro pozemkové úpravy a další způsoby obnovy krajiny (projekty krajinného plánování, projekty jako „Živá krajina“ apod.). Musíme klást důraz na obnovu a ochranu říční krajiny, která je důležitá pro vsakování vody a zpomalení jejího odtoku pryč z ČR. Také je třeba zahájit zmapování umístění a stavu odvodňovacích drenáží a podpořit projekty k jejich využití pro zadržování vody v krajině.
- ▶ Důležité je také zajistit prostředky na **výzkum udržitelného nakládání s krajinou** tak, aby výsledky těchto výzkumů byly použitelné pro širokou veřejnost. Musíme podpořit osvětu a výzkum postupů v zemědělství a lesnictví, které zajistí lepší zadržování vody v krajině a ozdravení půdy.
- ▶ Urychleně řešit stavy **přemnožené zvěře**, škody, které způsobuje na lesních porostech i v otevřené krajině, a příčiny, proč k přemnožení dochází.
- ▶ Zefektivnit **využití státních pozemků**, zejména kolem silnic, v krajině a kolem řek a potoků. Důležité je také vrátit stromy a aleje do krajiny a odstranit zbytečné legislativní bariéry pro výsadbu stromů v otevřené krajině.

ŽIVÁ A UDRŽITELNÁ MĚSTA

- ▶ V maximální míře **vracet zeleň a vodu do měst a obcí** – zelené střechy a fasády, dešťové zahrádky, zachytávání dešťové vody a její využívání na zalévání veřejné zeleně, umísťování prvků zeleně na vhodná místa.
- ▶ Řešit **novou výstavbu a dopravu uvnitř obcí** s ohledem na zachování a rozšíření zelených ploch, vzrostlých stromů apod.
- ▶ **Zvýšit osvětu a vzdělávání** ohledně klimatických změn a sucha. Dostat vodu do popředí zájmu lidí i ve velkých městech. **Informovat občany o důležitosti a výhodách využívání dešťové a šedé vody (vody ze sprch, umyvadel, praček apod.)** a propagovat toto téma mezi širokou veřejností.
- ▶ Navýšit finanční prostředky na účelné využívání dešťové a šedé vody **v dotačních titulech**.

MOTIVOVANÝ HOSPODÁŘ

- ▶ Místo buzerace se musíme zaměřit na **poradenství a přenášení vědeckých poznatků** do praxe při hospodaření v krajině. Dostupné poradenství by mělo být jedním ze základních principů ochrany krajiny a boje proti suchu.
- ▶ **Zrušit nadbytečné kontroly** zemědělců. Je třeba snížit maximální počet náhodných kontrol na 5 ročně, u malých zemědělců na 2. Dále musíme omezit zpětné kontroly dotací, není-li odůvodněné podezření na spáchání dotačního podvodu.
- ▶ **Přestat trestat hospodaření dobré pro krajinu** – zemědělci a lesníci by neměli být za tvorbu pestřejší krajiny trestáni. Nedanit půdu a uznat za ni nárok na zemědělské platby, i když se na ní nepěstuje, ale zajišťuje ekologickou stabilitu krajiny.
- ▶ **Zrychlit vyplácení schválených dotací**, aby žadatelé nemuseli čekat dlouhé měsíce, aby mohli co nejrychleji zlepšovat krajinu.

2. CO MUSÍME UDĚLAT DO KONCE ROKU

DOSTUPNÁ A KVALITNÍ PITNÁ VODA

- ▶ **Musíme zjednodušit dotační systém**, urychlit celý proces podpory obcí **k vybudování nových zdrojů pitné vody a vodovodů, poskytovat 100% podporu**.
- ▶ **Posílit** finančně, odborně, metodicky i personálně **úřady poskytující podporu** na vybudování nových zdrojů pitné vody a vodovodů.
- ▶ Předložit komplexní **novelu vodního zákona** a souvisejících předpisů zaměřenou mj. na ochranu pitné vody.
- ▶ **Omezit používání hnojiv a pesticidů**, které mají negativní vliv na kvalitu pitné vody.

ZDRAVÁ KRAJINA

- ▶ Upřesnit **odpovědnost majitele půdy** (fyzických osob i obcí) za její stav. Zároveň je třeba zajistit jim základní poradenství při tvorbě pachtovních smluv a vymáhání jejich naplnění.
- ▶ Přizpůsobit **hospodaření v krajině** aktuálním klimatickým podmínkám. Musíme nastavit citlivé a k přírodě šetrné hospodaření v lesích, změnit a zpřísnit požadavky na obdělávání půdy, modernizovat standardy pozemkových úprav a dokončit protierozní vyhlášku.
- ▶ Změnit **podporu zemědělství a lesnictví** tak, abychom dále zmenšovali velikost půdních bloků a zajistili větší pestrost krajiny, podpořili oživení půdy a více používali moderní metody ochrany půdy a krajiny.
- ▶ Zavést systém **chytrých kompenzací škod**. Navázat odškodnění pro zemědělce a lesníky na konkrétní opatření a jimi vyplácení kompenzací podmínit. Zároveň navýšit rozpočet na kompenzace.

ŽIVÁ A UDRŽITELNÁ MĚSTA

- ▶ **Zpřísnit podmínky pro výstavbu** především velkých průmyslových komplexů (sklady, fabriky) a developerských projektů na zemědělské půdě.
- ▶ **Zvýšit poplatky za vynětí půdy** ze Zemědělského půdního fondu.
- ▶ **Podporovat stavby** na místech brownfieldů místo záboru nové půdy.
- ▶ Zajistit, **aby nebyl upřednostňován soukromý zájem** (investice) nad veřejným zájmem na zdravé a funkční krajině. Zachovat **účast veřejnosti a spolků** v územních řízeních.
- ▶ Při **projektování staveb** (především velkých vybetonovaných ploch, průmyslových areálů apod.) musí být navrženo řešení vsakování či jiného využití dešťové vody tak, aby došlo k **zadržení maximálního ročního množství srážek** v místě stavby.

MOTIVOVANÝ HOSPODÁŘ

- ▶ Již **vyplacené dotace se nesmí vracet kvůli změnám v pravidlech** dotací provedených po vyplacení.
- ▶ **Usnadnit nakládání s odvodňovacími drenážemi** a zjednodušit spolupráci s úřady. Složitě vlastnické vztahy v krajině brání využívání odvodňovací drenáže nebo nevedou k zastavení její činnosti.
- ▶ **Umožnit financování mezd z dotací**, aby se zemědělcům vyplatilo najmout pracovní sílu na opatření pro zadržení vody v krajině.
- ▶ **Zjednodušit pěstování technického konopí a dalších opomíjených plodin**. Odstranit nesmyslné bariéry pro pěstování a zpracování v zákonech, aby se vyplatilo je pěstovat.

3. CO MUSÍME UDĚLAT DLOUHODOBĚ

DOSTUPNÁ A KVALITNÍ PITNÁ VODA

- ▶ **Přestat používat pitnou vodu tam, kde to není nutné**, například v průmyslu či zemědělství. Neplýtvat ani ve veřejných budovách a domácnostech – splachování záchodů.
- ▶ Podpořit **vědu a výzkum v oblasti úpravy pitné vody**.
- ▶ **Podporovat takové technologie, které šetrně hospodaří s vodou** (energetika – obrovská spotřeba při využívání fosilních paliv i jádra).
- ▶ Stát musí motivovat obce ke **správě vlastních vodovodů** (bojí se vysoké ceny vody a s realizací vodovou jsou tedy závislé na ochotě vodárenských společností převzít správu nových vodovodů).
- ▶ **Zajistit hydrogeologické průzkumy** tak, aby nedocházelo ke vzájemnému negativnímu ovlivňování sousedních zdrojů vody (nekrást si vodu).

ZDRAVÁ KRAJINA

- ▶ Změnit **systém dotací** s cílem podporovat udržitelné hospodaření a obnovu krajiny. Podmiňovat veškeré dotace (vč. přímých plateb) přísnějšími standardy hospodaření.
- ▶ Podpořit zvyšování podílu **ekologického zemědělství** a dalších k přírodě šetrných zemědělských postupů (např. integrovaná produkce).
- ▶ Veškerou státní půdu **obhospodařovat udržitelným způsobem**.
- ▶ Změnit **přístup státu k lesnictví**. Státní lesy musí změnit způsob fungování, provozovat udržitelné hospodaření a více podporovat rozvoj venkova. Musíme také změnit lesní zákon, aby podporoval takové způsoby hospodaření v lese, které jsou co nejvíce blízké přírodě.
- ▶ Modernizovat **vzdělávání** veřejnosti v oblastech životního prostředí a krajiny, zaměřit se na téma ochrany klimatu a důležitosti podpory lokálních výrobků.

ŽIVÁ A UDRŽITELNÁ MĚSTA

- ▶ Stát, kraje, obce spravující veřejná místa a veřejné budovy musí jít příkladem v hospodaření s vodou a jejím využití.
- ▶ **Rozšířit dotační podporu** výstavby zelených střech a systémů využívání šedé vody pro domy, veřejné budovy i průmyslové objekty. **Znásobit objem prostředků evropských i státních fondů**, které budou přiděleny na skutečný boj se suchem.
- ▶ Zaměřit se na **revitalizace toků mimo obce i v obcích**, zpřírodnění toků a **zvýšení jejich ekologické i estetické hodnoty** za současného zachování a zvýšení protipovodňové ochrany měst.
- ▶ Zamezit **odvodu dešťové vody** do kanalizace a **motivovat k jejímu využívání** a zasakování na místě vzniku.

MOTIVOVANÝ HOSPODÁŘ

- ▶ **Odstranit veškeré zbytečné regulace, evidence a formuláře**, které prokazatelně nepříspěvají k lepšímu stavu krajiny, větší ochraně veřejného zdraví nebo ochraně zvířat před týráním.
- ▶ **Zjednodušit a digitalizovat státní správu** hospodaření v krajině a územního rozvoje. Zavést srozumitelný a uživatelsky přívětivý systém, který dá hospodářům na jednom místě veškeré informace.
- ▶ **Změnit systém daní a odpočtů tak**, aby se šetrné hospodaření v krajině vyplatilo.
- ▶ **Odstraňovat bariéry přístupu na trh** pro lokální a ekologické zemědělce.
- ▶ **Podpora veřejného stravování** ve prospěch lokálních zemědělců a bioproducentů.

ZÁVĚR

S tématem hospodaření s vodou a klimaticky odolné krajiny Piráti kandidovali do poslaneckých voleb roku 2017. Řadu navrhovaných opatření jsme v tomto volebním období představili, některá prosadili. Tématům sucha, vody, krajiny a klimatické změny se věnujeme i v rámci dalších aktivit – pořádáme vzdělávací akce či poslanecké semináře o dostupnosti, kvalitě a ceně pitné vody, financování ochrany klimatu, budoucnosti našich lesů a kůrovcové kalamitě, agrolesnictví nebo potenciálu konopí.

Dokument je schváleným výstupem Poslaneckého klubu Pirátů.